

Kész Margit PhD, főiskolai docens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológiai Tanszéke, Magyar Tanszéki Csoport, Kossuth tér 6., 90202 Beregszász, Ukrajna kesz.margit@kmf.org.ua

1971-ben született a kárpátaljai Nevetlenfaluban. Az Ungvári Állami Egyetem Magyar Filológiai Tanszékének elvégzése után 1993–2004 között középiskolai tanár Salánkon. Két gyermek édesanyja. 2005-től a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológiai Tanszéke Magyar Tanszéki Csoportjának előadó tanára. Doktori fokozatát a Debreceni Egyetem Történelmi és Néprajzi Doktori Iskolában szerezte 2004-ben, amelyet Ukrajnában 2008-ban honosítottak. Disszertációjának témája: Gyógyító hagyomány Kárpátalján (Racionális és irracionális gyógyító eljárások). Kutatási területei: néphit, népi gyógyászat Kárpátalján, kézíratos népi imádságos füzetek dokumentálása és elemzése.

"FÚBEN-FÁBAN ORVOSSÁG" – A FA A NÉPHITBEN ÉS A NÉPI GYÓGYÁSZATBAN

Az élet csodálatos dolog. Az emberiség tudatra ébredése óta tesz azért, hogy szervezetét egyensúlyban tudja tartani, illetve a már megzavart egyensúlyi állapotot helyreállítsa. S mivel az ember évezredekig együtt élt a természettel, betegségmegelőző, elhárító, gyógyító tevékenységének forrása is innen táplálkozott: a füvekből, a fákból. Nemzedékről nemzedékre szállt a tapasztalat, amely az olyan elzárt vidékeken, mint Kárpátalja, napjainkban is gazdagon él tovább. Már az újszülött tiszteletére fát ültettek: fiúnak diófát, lánynak almafát, hogy ezzel is biztosítsák az egészségét, megfelelő fejlődését. A fa, a fa ága, vesszeje a néphit szerint mágikus erővel bír. A hiedelem szerint a huzamos ideig átölelt fa meggyógyítja a beteget; a húsvéti szentelt barka vesszejével megveregedett lányok egész évben szépek, egészségesek lesznek; a diófa (kisfiú esetében), vagy almafa (lány esetében) kérge alá rejtett kenyérháj a megfelelő ráolvasó imádság elmondása esetén a legmakacsabb szájpenészt is meggyógyítja. A gonosz megjelenését a házban az ajtó elé állított nyírfaseprűvel akadályozták meg. A pünkösdkor a kerítésbe szúrt bodzaág helyet adott a ház őrzőangyalának, s így biztosítva lett a ház lakóinak védelme az elkövetkező évben. A racionális gyógyító tapasztalat tárházában is helye van a fának. Számos kór elleni tea-főzet, fürdővíz alapanyagául szolgál a fa gyökere, kérge, ága, levele, termése stb.

A természettől egyre jobban eltávolodott világunkban jóleső érzés betekinteni eleink hiedelmeibe, évszázadok alatt kipróbált gyakorlati gyógyító tapasztalataiba.